

Мельник Андрій Михайлович

курсант факультету підготовки фахівців

для органів досудового розслідування

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Діщенко Дмитро Володимирович

Старший викладач кафедри

спеціальної фізичної підготовки

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

Ризик в діяльності працівників кримінальної поліції: актуальні питання

Життя і здоров'я людини визнається найбільшою цінністю, що охороняється кримінальним законом. Для захисту цих цінностей, впродовж усього існування людства влада створювала відповідні правоохоронні органи, які служили суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод громадян. На даному етапі формування Української держави в системі Національної поліції існують підрозділи кримінальної поліції, які щоденно стикаються із ситуаціями що супроводжуються постійним ризиком. Від вміння самого працівника керувати ризиком, зменшувати його до мінімуму залежить його професійність та здатність не отримати травму чи вижити в цілому.

Під час здійснення оперативно-розшукової діяльності правоохоронними органами слід розуміти, що ця діяльність завжди супроводжується ризиком, адже ніколи не зрозуміло яка ситуація чи обстановка може виникнути в певній ситуації. Професійні та організовані злочинці, які використовують неоднозначні методи для протистояння з правоохоронними органами зазвичай провокують

останніх на небезпечні та необдумані дії, тому нам, в свою чергу, слід обдумувати кожен крок та на будь-яке їхнє злочинне діяння реагувати застосовуючи усі відомі, а також ефективні методи боротьби.

Очевидно, що йти на ризик, це те саме, що й передбачувати майбутні можливі проблеми і свідомо допускати імовірне їх настання, але без такого підходу до розслідування кримінального правопорушення, усі б негласні чи гласні слідчо-розшукові заходи були б неефективними. Наприклад підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність мають таке право, як здійснення контрольної закупки, що визначено в п. 2, ст. 8 закону України “Про оперативно-розшукову діяльність”[1]. В таких ситуаціях оперуповноважений може напругу стикнутися із правопорушником та лише розраховувати на власні сили. Безумовно, в такій ситуації немає права на помилку, тому часто в поліцейських немає мотивації здійснювати свої службові обов’язки, адже на практиці при будь-яких проблемах потрібно “відписуватись”[2, с. 181]. На нашу думку, потрібно лібералізувати законодавство, бо в таких умовах все більше і більше працівників відмовляються працювати в таких умовах.

Одним з найнебезпечніших ризиків є витік інформації стосовно конкретної справи, або особи оперуповноваженого, адже це може завадити виконати певну оперативну-розшукову дію. В найгірших ситуаціях існує імовірність загибелі поліцейського. Передумовою такого витоку можуть бути, як і особисті інтереси осіб, так і випадкові ситуації, що спричинили дані наслідки. Нажаль навіть колеги, задля самоутвердження або отримання неправомірної вигоди здатні вчиняти такі неетичні та непрофесійні вчинки. Можливо причина в тому, що матеріальне та фінансове забезпечення працівників підрозділу кримінальної поліції не надто велике, та не відповідає тому рівню безпеки з якою вони стикаються кожного дня та вимагає бажати більшого.

Відповідно до п. 13, ст. 8 Закону України “Про оперативно-розшукову діяльність” підрозділи, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність можуть мати гласних і негласних штатних та позаштатних працівників[1]. Це дає їм певну свободу, що позитивно впливає на збирання, перевірку та розповсюдження інформації, що може бути корисною в ході розслідування кримінальних правопорушень. Але через людський фактор, ми не завжди впевнені у правдивості та доброчесності інших людей, які через певну індивідуальну вигоду можуть зловживати довірою поліцейського. Такими негласними та позаштатними працівниками можуть бути: пенсіонерки, працівники магазинів чи кіосків, тимчасово непрацюючі особи, бездомні. Під час

отримання інформації існує ризик бути впізнаним, що унеможлиблює подальші дії оперуповноваженого.

На сьогоднішній день, діє закон України “Про запобігання корупції”, що позитивно регулює діяльність державних органів та посадових осіб, які наділені державою владними повноваженнями. На жаль не в усіх випадках, закон працює на благо держслужбовців, через можливість бути підставленим товаришами чи колегами. Зазвичай це виникає через конкуренцію в колективі, або інші особисті інтереси, що безсумнівно шкодять професійній діяльності.

Підсумовуючи вище сказане, можна сказати, що на даний момент в діяльності працівників кримінальної поліції існує велика кількість проблем та ризиків з якими стикаються поліцейські, але це є необхідні ризики, без яких виконання службових повноважень є неможливим. Людство ще не один рік буде стикатись з цим, адже з розвитком правоохоронних методів та технологій забезпечення законності, пропорційно розвиваються методи правопорушників, які намагаються їх обійти.

Використана література:

1. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лют. 1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text/>. (дата звернення 17.11.2021).
2. Бандурка О.М. Оперативно-розшукова діяльність. Частина I: Підручник. Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. 336 с.